

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Šiaurės Lietuvos kolegijos
RINKODARA
**STUDIJŲ PROGRAMOS
VERTINIMO IŠVADOS**

Grupės vadovas: prof. dr. Sigitas Urbonavičius

Grupės nariai: Giedrius Romeika

Vilnius
2015

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Rinkodara
Studijų sritis	Socialiniai mokslai
Studijų kryptis (šaka)	Rinkodara (N500)
Studijų programos rūšis	Koleginės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (3 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	180
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Rinkodaros profesinis bakalauras

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	5
2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai	5
2.2. Programos sandara.....	6
2.3. Personalias	9
2.4. Materialieji ištekliai	10
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	12
2.6. Programos vadyba	14
III. REKOMENDACIJOS	15
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	17

I. ĮŽANGA

VšĮ Šiaurės Lietuvos kolegijos (toliau – Kolegija) ketinama vykdyti koleginių studijų pirmosios pakopos programa „Rinkodara“ (toliau – Programa) parengta, remiantis jos pobūdį bei turinį reglamentuojančiais juridiniais dokumentais: LR Švietimo ir mokslo ministro 2010 m. balandžio 9 d. įsakymu Nr. V-501 „Dėl laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo tvirtinimo“, LR Švietimo ir mokslo ministro 2011 m. lapkričio 21 d. įsakymu Nr. V-2212 „Dėl studijų pakopų aprašo tvirtinimo“, LR Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“. Papildomai remtasi Europos komisijos leidiniu „ECTS naudotojo vadovas“, metodinėmis studijų programos rengimo ir vykdymo priemonėmis. Kadangi Lietuvoje rinkodaros srities specialistų kvalifikacijos nėra tiesiogiai reglamentuojamos (iš dalies taikytinas tik Lietuvos profesijų klasifikatorius), remtasi Jungtinės Karalystės praktika ir reglamentavimu (Professional Marketing Standards 2014: The Chartered Institut of Marketing).

Studijų programos išorinio vertinimo tikslas – atlikti studijų programos parengtumo analizę bei pateikti rekomendacijas studijų programai vykdyti. Vertinant Programą buvo remiamasi Kolegijos pateiktu ketinamos vykdyti studijų programos aprašu ir 2015 m. balandžio 17 d. vykusio ekspertų vizito į Kolegiją rezultatais.

Išorinį vertinimą ekspertų grupė pradėjo nuo programos aprašo ir jo priedų nagrinėjimo. Programą vertinant vadovautasi kolegines studijas reglamentuojančiais įstatymais ir kitais normatyviniais teisės aktais.

2015 m. balandžio 17 d. vykusio ekspertų vizito į Kolegiją metu ekspertai susitiko su Kolegijos administracija, Programos aprašo rengėjais, numatomais Programos dėstytojais, socialiniais dalininkais, susipažino su Kolegijos materialine baze (auditorijomis, biblioteka, IT centru). Vizito pabaigoje administracijos atstovai ir dėstytojai buvo supažindinti su bendraisiais ekspertų grupės pastebėjimais ir apibendrinimais.

Pažymėtina, kad pateiktos vertinti studijų programos „Rinkodara“ aprašas yra itin lakoniškas, nors ir pateikiantis būtiną informaciją. Tačiau yra nemaža atvejų, kai aprašo lakoniškumas pilnai neatskleidžia Programos arba ją ketinančios vykdyti institucijos bruožų. Vizito metu ekspertai gavo nemažai papildomos informacijos, kuri leido išsamiau apžvelgti Programos ir institucijos bruožus.

2015 m. gegužės mėn. ekspertų grupė parengė ir Studijų kokybės vertinimo centrui pateikė šias Programos vertinimo išvadas.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Pateiktos vertinti studijų programos „Rinkodara“ tikslas („parengti rinkodaros specialistus, turinčius žinių ir kompetencijų rinkodaros, verslo aplinkos ir vartotojų pažinimo, tyrimų ir analizės metodų taikyme, gebančius planuoti ir įgyvendinti įmonės rinkodaros veiksmus bei dirbti rinkodaros, reklamos, pardavimų vadybininkais, projektų vadovais įvairaus profilio įmonėse“) suformuluotas itin plačiai, bandant aprėpti tiek kompetencijas, tiek ir absolventų įsidarbinimo sritis. Savo esme jis atitinka Programos pobūdį ir studijų pakopą.

Programos aktualumas ir ketinamų rengti specialistų poreikio pagrindimas pagrįstas, tačiau šiek tiek prieštaringas. Prieštaravimo esmė tame, kad nuolat susiduriama su globalumo ir lokalumo derinimo klausimu. Viena vertus – didelė tokio pobūdžio specialistų paklausa yra visame pasaulyje; šios srities žinovų reikia įvairaus išsivystymo lygio šalyse ir kuo įvairiausiose organizacijose. Todėl Programos rengėjai argumentus apie aktualumą grindžia pasaulinės arba tokių šalių, kaip JAV, tendencijomis. Kita vertus – pokalbių metu nuolat buvo minima orientacija į vietinių (regiono) įmonių poreikius. Tai labai logiška, o be to – vizito metu atsiskleidė, kad Kolegija turi tikrai tamprus ryšius su daugeliu čia veikiančių įmonių bei organizacijų. Tokie ryšiai leidžia bendradarbiauti įvairiais aspektais (dėstytojų-praktikų integravimo į studijų procesą, studentų praktikos, absolventų įdarbinimo ir kt.) ir yra neabejotinas Programos privalumas. Tačiau jis tarsi prieštarauja Programos tikslo orientavimui į globalumą. Visgi teisingas ir toks argumentas, kad lokaliaje erdvėje dirbantis rinkodaros specialistas šiais laikais privalo dirbti geografinė prasme viso pasaulio kontekste ir naudoti moderniausius metodus bei technologijas. Taigi Programos tikslų ir jos orientacijos (aktualumo pagrindimo) pristatymas kiek prieštaringas, tačiau negalima teigti, kad šis prieštaravimas yra esminis. Panašu, kad Programos vykdytojai yra pasirengę toliau ieškoti atsakymo į šį klausimą Programos vykdymo laikotarpiu.

Programos rengėjai tinkamai išanalizavo kitose Lietuvos aukštosiose mokyklose vykdomas giminingas studijų programas ir pagrįstai mato naujosios programos vietą jų tarpe.

Reikia pripažinti, kad vizito metu vykusių susitikimų dalyviai daug išsamiau papildė Programos apraše pateiktą numatomų studijų rezultatų pagrindimą akademiniiais reikalavimais, o ypatingai – vietinės darbo rinkos poreikiais.

Nors kai kurie numatomi studijų rezultatai skamba gana ambicingai, Kolegija atrodo pasirengusi siekti užsibrėžto tikslo. Svarbu tai, kad Programa kuriama tam tikra prasme „išbandytoje“ zonoje, t.y. – jau kurį laiką buvusios specializacijos (studijų programos šakos) pagrindu. Gal iš dalies dėl šios priežasties išvengta ženklėnesnių nesuderinamumų, ir Programos

tiksmai bei numatomi studijų rezultatai atitinka studijų rūšį, pakopą ir kvalifikacijų lygį. Neabejotina ir sveikintina, kad, rengiant Programą, žymią įtaką darė socialiniai partneriai. Jų požiūris labai atsispindi numatomų ugdyti praktinių gebėjimų atžvilgiu.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Pagrindinė Programos tikslų ir studijų rezultatų srities silpnybė – ne visiškai išspręstas orientacijos į regiono poreikius (kurią atspindi net pačios Kolegijos pavadinimas) ir jai tam tikra prasme prieštaraujančių globalaus masto argumentų pateikimas apraše.

Srities stiprybių yra keletas. Visų pirma – studijų rezultatai sudaro apgalvotą ir vieningą visumą. Antra – sveikintinas ryškus orientavimasis į praktinius gebėjimus. Trečia – Programos rengime galima matyti veiksmingą socialinių partnerių įtaką, kuri gali tapti reikšmingu sėkmės garantu ir Programos vykdymo metu.

2.2. Programos sandara

Studijų programa, ketinama vykdyti nuolatinių studijų forma (3 metai, 180 kreditų), atitinka reikalavimus, išdėstytus Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakyme Nr. V-501 „Dėl laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (2010 m. balandžio 9 d.). Studijų dalykų skaičius per semestrą neviršija leistinų 7. Kiekvieno dalyko studijos baigiamos egzaminu arba studento savarankiškai atlikto darbo (projekto) įvertinimu, kurio vidutinis vertinimo svoris sudaro 50 procentų nuo bendrojo vertinimo. Studijų krūvis paskirstytas po 30 kreditų per semestrą. Visas studento darbo krūvis yra 4800 akademinis valandų: iš jų 2544 akad. val. skirtos kontaktiniam darbui (paskaitoms, praktiniams užsiėmimams) ir 2256 akad. val. savarankiškam studentų darbui. Praktikos ir kitas praktinis rengimas sudaro 40 proc. studijų programos apimtį, kas viršija nustatytus minimalius reikalavimus. Studijų programoje yra numatytos 3 praktikos (II, IV ir V semestruose), kurių bendra apimtis sudaro 30 kreditų. Baigiamosios praktikos vietai keliami reikalavimai, ypač – suderinamumas su baigiamojo darbo tema. Baigiamajam darbui (projektui) parengti ir apginti skirti 9 kreditai. Baigiamajam darbui keliamas reikalavimas turėti praktinį pritaikomumą. Bendrojo koleginio lavinimo studijų dalykų apimtis yra 15 kreditų, rinkodaros studijų pagrindų dalykams skirti 135 kreditai, gilesnės specializacijos (skaitmeninės rinkodaros) ir laisvai pasirenkamų dalykų grupei skirta 30 kreditų. Laisvai pasirenkamus dalykus galima rinktis iš bendro Kolegijoje dėstomų laisvai pasirenkamų dalykų sąrašo.

Bendrojo koleginio lavinimo studijų dalykų (Profesinė užsienio kalba I ir II (anglų), Socialinė psichologija, Žiniasklaidos pagrindai) turinys atitinka studijų rūšį ir pakopą bei leidžia pasiekti numatomus studijų rezultatus. Rinkodaros studijų krypties studijų dalykai iš esmės

atitinka studijų rūšį ir pakopą, jų turinys leidžia pasiekti numatomus studijų rezultatus, tačiau, nepaisant Programos apimties pakankamumo studijų rezultatams pasiekti, patartina atkreipti dėmesį į žemiau pateiktus rekomendacinio pobūdžio pastebėjimus.

Nepaisant studijų programos turinio suderinimo su socialiniais partneriais, galimas efektyvesnis studijų programos apimties išnaudojimas racionaliau paskirstant studijų rezultatų siekimo proceso veiklas, pvz.:

- dalyko „Vadyba“ 2,4,6 temos žymia dalimi dubliuoja dalyko „Personalo vadyba“ turinį;
- dalykams „Mikroekonomika“ bei „Makroekonomika“ programoje skirta po 6 kreditus, kas, remiantis gerąja koleginių studijų praktika, yra per daug rinkodaros studijų krypties programai. Nepaisant Programos rengėjų susitikimo metu pateiktų argumentų jog šių studijų dalykų apimties sumažinimas galimai užkirstų kelią Programos absolventams tęsti studijas universitetuose (išlyginamosiose studijose, magistrantūros studijose), Lietuvos reitinguose pirmaujančių tiek valstybinių, tiek privačių kolegijų Rinkodaros studijų krypties studijų programų realizavimo patirtis rodo, jog suminė mažesnė nei 12 kreditų dalykų Mikroekonomika ir Makroekonomika arba jiems prilygstančių studijų dalykų apimtis nesudaro esminių kliūčių absolventams sėkmingai tęsti studijas universitetuose;
- dalykas „Tarptautinė rinkodara“ orientuotas į ES kontekstą ir jo pavadinimas jau senokai praradęs savo aktualumą dėl Lietuvos integravimosi į ES, spartaus ir nuolatinio rinkų bei atskirų verslo subjektų internacionalizavimosi procesų. Šiam teiginiui antrina ir susitikimo pabaigoje išreikšta Programos rengėjų pozicija, demonstruojanti jų siekį išvengti griežto Programos regioninio apibrėžimo, argumentuojant jog tiek Programos socialiniai dalininkai, tiek dauguma regione veikiančių verslo subjektų savo veiklą (pardavimus, eksportą) vykdo toli už regiono ribų. Kadangi dalykas „Tarptautinė rinkodara“ savo esme bei temomis iš principo atkartoja dalyką „Rinkodaros principai“, rekomenduotina svarstyti jo keitimą kitu, mažiau su rinkodaros pagrindų dalyku besidubliuojančiu ir aktualesniu studijų dalyku.

Antroji rekomendacinių pastabų grupė skirta atskirų dalykų pavadinimo, nurodytų studijų rezultatų bei turinio neatitikimams. Tokio neatitikimo (ar nesklaidaus derėjimo) atvejai yra šie:

- dalyko „Daugiaterpės technologijos rinkodaroje“ studijų rezultatuose akcentuojama grafinių vaizdų, video ir audio medžiagos apdorojimas, 2D ir 3D formatai, tačiau praktiškai visi užsiėmimai (išvardintos dalyko temos) skirti išimtinai grafiniams objektams ir darbui su vienu programų paketu (Corel Draw). Darytina išvada, jog dalyko turinys yra siauresnis nei daugiaterpių technologijų (arba multimedijų) apibrėžimas (-ai), pvz.: multimedija – tai techninių ir programinių priemonių visuma, įvairių rūšių informacijos pateikimo priemonėmis: tekstu, garsu, dvimačiu ir trimačiu vaizdu,

animacija bei filmuota medžiaga, kuriamas interaktyvus kompiuterio ir vartotojo ryšys. (VGTU, 2015). Todėl rekomenduotina šį neatitikimą pašalinti, dalyko pavadinimą keičiant į, pvz., „Kompiuterinės grafikos pagrindai“ ar panašų.

- dalyke „Ekonominė matematika“ neužtikrinamas rezultato B3 („geba atlikti metodiškai pagrįstus *rinkodaros* tyrimus, apdoroti duomenis ir gautus rezultatus panaudoti konkreitiems *rinkodaros* sprendimams priimti“) pasiekimas. Dalyko temos, turinys tiesiogiai susieti su ekonominės pakraipos dalykais (Mikroekonomika, Makroekonomika), bet ne su *rinkodaros* dalykais.

Programos turinys, nors ir ne visai tolygiai, tačiau atitinka naujausius mokslo ir technologijų pasiekimus. Atskiri dalykai, jų temos (pvz., „Naujo produkto kūrimas ir kainodara“, „Paslaugų dizainas“, „Inovacijų vadyba ir kūrybingumas“), savyje sėkmingai integruoja mokslo bei technologijų naujoves. Tiesa, šie bei kai kurie kiti pavadinimai diskutuoti ir galbūt tobulintini dėl sąvokų bei terminų tinkamo naudojimo.

Programos studijų plane yra studijų dalykų, kurių turinį rekomenduotina aktualizuoti, atnaujinti remiantis naujesne mokslinė literatūra, mokslo pasiekimais bei tendencijomis, pvz.:

- dalyko „Rinkodaros principai“ turinys kiek mechaniškai atkartoja klasikinės rinkodaros principus, nepapildant jų su informacinių bei kitų technologijų raida susijusiomis naujovėmis (pvz., labai praverstų turinio rinkodaros klausimų pristatymas, bent siauras vartotojų elgsenos elektroninėje terpėje atskleidimas):
- dalykas „Vadyba“ galėtų būti pertvarkytas taip, kad
- a) pristatytų bazinius vadybos pagrindus,
- b) supažindintų su naujesnėmis vadybos metodikos ir praktikos priemonėmis (pvz. angl. Lean manufacturing, Balanced Scorecard ir kt.), o ypač – su tomis, kurios persipina su rinkodaros sritimi (pvz., socialinių tinklų (pvz., angl. Crowdsourcing), IRT (pvz. Vertės tinklai) iššauktų tendencijų pristatymui.

Bendraja prasme Programos sandara laikytina tinkama numatomiems studijų rezultatams pasiekti.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Pagrindinės srities silpnybės – kai kurių dalykų turinio dubliavimasis, neatitikimas tarp dalykų pavadinimo ir turinio. Be to, labai pageidautinas naujesnių tendencijų ir metodų pristatymas greta fundamentalių pagrindų baziniuose dalykuose.

Teigiamai vertintina tai, kad programos sandara atitinka visus formaliuosius reikalavimus, atspindi siekiamus studijų rezultatus ir studijų pakopą.

2.3. Personalas

Visi nurodyti studijų programoje dėstysiantys dėstytojai turi, kaip reikalaujama, mažiausiai magistro kvalifikacinį laipsnį. Be to, yra penki mokslų daktarai, kurie dėsto 20 proc. studijų programos apimties, 27 kreditus iš 135 studijų krypties dalykų apimties – ir tai atitinka teisės aktų keliamus reikalavimus. Visų Programos dėstytojų praktinio darbo patirties turinys bei apibrėžti moksliniai interesai siejasi su jų dėstomais dalykais, kas liudija dėstytojų kvalifikacijos pakankumą ir atitikimą numatomiems studijų rezultatams pasiekti. Didžiajai nurodytų dėstytojų daliai numatyta Programoje dėstyti 2 ir daugiau (vienu atveju - 4) studijų krypties dalykus. Nepaisant to, jog numatomų dėstytojų skaičius yra pakankamas numatomiems studijų rezultatams pasiekti, Programos vykdytojams ateityje rekomenduotina apsvarstyti variantus kaip išvengti galimų grėsmių Programos tvarumui bei tolygiam realizavimui, nepalankiai susiklosčius aplinkybėms ar situacijai kai kelis dalykus dėstantis dėstytojas ilgesniam ar trumpesniam laikotarpiui būtų priverstas nutraukti šią veiklą (dėl ligos, kitų nenumatytų aplinkybių). Taip pat gausus vienam dėstytojui patikėtų vienoje programoje dėstomų dalykų skaičius gali riboti jo galimybes kokybiškam kvalifikacijos kėlimui (ilgalaikėms stažuotėms, kelionėms, mokslinei ar užsakomajai veiklai vykdyti). Kol kas aukščiau įvardintos potencialios problemos nėra: dokumentuose pateikta informacija (dėstytojų CV) rodo, jog dėstytojai rengia mokslinę bei metodinę medžiagą, dalyvauja projektinėje veikloje, kelia kvalifikaciją kryptingai, atsižvelgdami į sukauptą praktinę patirtį, mokslinius interesus bei dėstomus dalykus. Trys studijuojantys doktorantūroje dėstytojai atspindi kryptingą personalo akademinį tobulėjimą. Išskirtini atskiri atvejai, susiję su tarptautiškumu (dalyvavimu projektuose, Erasmus mainų programoje) bei rekomenduotina šia gerąja praktika pasidalinti su kolegomis, siekiant pakelti bendrą personalo tarptautiškumo (judumo, mokslinės bei taikomosios produkcijos rengimo užsienio kalba) lygį. Pažymėtinas atskirų dėstytojų indelis į mokslo taikomąją (užsakomąją) veiklą: autorinių seminarų vedimas, medžiagos rengimas, tyrimai ne tik tiesiogiai susiję su ketinama vykdyti programa reguliariai pritraukia papildomų lėšų (remiantis susitikimo metu pateiktu Kolegijos organizuotų neformalių mokymų bei konsultacijų sąrašu, sutartimis su Lietuvos darbo biržos padaliniais), bet ir sudaro puikų pagrindą tolimesniam šios srities veiklų plėtojimui.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Tam tikra šios srities silpnybe galima laikyti tai, kad dalis personalo demonstruoja nedaug veiklos tarptautiškumo aspektų, kas gal gali būti siejama su kalbų mokėjimu. Tačiau neatrodo, kad tai šiuo metu darytų neigiamą įtaką jų dėstymo kokybei analizuojamoje programoje.

Šios srities stiprybės yra tai, kad:

- praktinė akademinio personalo patirtis bei veikla atitinka studijų programos siekiamus rezultatus,
- vykdoma nemažai taikomojo pobūdžio (užsakomųjų) veiklų, jų pagrindu keičiamasi gerąja patirtimi,
- vyksta sklandus ir kryptingas akademinio personalo tobulėjimas.

2.4. Materialieji ištekliai

Programos apraše nurodoma, jog Kolegijoje yra 20 studijoms skirtų auditorijų (vidutiniškai po 30 vietų), iš kurių 2 informatikos (21 ir 15 darbo vietų), 1 multimedijos technologijų (25 darbo vietų), 1 kompiuterių tinklų laboratorija (16 darbo vietų), 1 kompiuterių architektūros laboratorija (19 darbo vietų), dvi srautinėms paskaitoms skirtos auditorijos (po 75 darbo vietas). Galima daryti išvadą, jog turimų patalpų studijoms pakanka. Teigiama, jog visos auditorijos Kolegijoje aprūpintos stacionaria kompiuterine ir audiovizualine įranga, bevieliu greitaeigiu interneto ryšiu. Vizito Kolegijoje metu surinkti faktai leidžia šią informaciją patvirtinti. Auditorijose įrengtos ergonomiškos darbo ir studijų vietos, interaktyvios arba magnetinės lentos, įdiegtos video paskaitų bei konferencinės sistemos. Šie faktai leidžia daryti išvadą, jog numatytos studijoms patalpos yra tinkamos studijų programai realizuoti. Ketinamos vykdyti studijų programos apraše nurodoma, jog Rinkodaros studijų programos studentai ir dėstytojai galės naudotis specializuota programine įranga: IBM SPSS Statistics Base 19.0; Microsoft® Office 2010 Professional; „Rivilė“ apskaitos programinė įranga; atviro kodo programomis (Sugar CRM sistema, Google GOMC, Bitrix) ir kitais IT produktais. Nepaisant to, jog atskirų studijų dalykų aprašuose nurodoma programinė įranga nesutampa su deklaruojamąja ketinamos vykdyti studijų programos apraše (pvz. Corel Draw programų paketas), vizito į Kolegiją metu buvo pateikti įrodymai, jog visi studijų programos realizavimui reikalingi studijų dalykų aprašuose išvardinti materialieji ištekliai yra įsigyti arba bus įsigyti artimiausioje ateityje. Pagirtinas bendradarbiavimas su skaitmeninės rinkodaros ir pardavimų valdymo agentūra UAB „Team Gate“, kuri studijų tikslais leis naudotis autorine išmania programine įranga, skirta automatizuotai klientų duomenų analizei, el. pašto ar SMS rinkodarai, projektų ir pardavimų valdymui. Numatyta įranga studijoms yra tinkama ir jos pakanka. Galima teigti beveik priešingai: turima puiki materialinė bazė tikrai nepilnai atspindima studijų dalykų aprašuose, tad gali būti nepilnai išnaudojama. Pavyzdžiui, dalykų temose pasigendama Kolegijos puikios ir įvairialypės materialiosios bazės potencialo efektyvaus išnaudojimo: Kolegijos turimos foto/video laboratorijos, garso įrašų studijos, Apple laboratorijos (6 darbo vietos), nors savo turiniu atitiktą Programą, nėra įtraukiamos į jos realizavimą.

Sudarytos tinkamos sąlygos savarankiškam mokymuisi. Studentai naudojami Kolegijos savarankiškų studijų centru, kuriame įrengta 40 darbo vietų skaitytojams, 6 iš jų yra kompiuterizuotos. Studentai ir personalas gali naudotis virtualiomis darbo aplinkomis, akademinė informacinė sistema ir Moodle mokymosi aplinka tiek iš Kolegijos vietinio tinklo, tiek iš išorės. Studentai gali nemokamai ir neribotai naudotis laidiniu bei bevieliniu interneto ryšiu, iš bet kurios vietos spausdinti savo rašto darbus, rengti pranešimų vaizdinę medžiagą.

Studentai gali atlikti praktiką vienoje iš 35 partnerinių institucijų, su kuriomis Kolegija yra pasirašiusi bendradarbiavimo sutartis dėl profesinių praktikų organizavimo. Vizito į Kolegiją metu tiek Kolegijos administracija, tiek Programos rengimo grupės atstovai informavo, jog pateiktas partnerinių institucijų sąrašas nėra baigtinis, jis nuolat plečiamas, tobulinamas siekiant glaudaus bendradarbiavimo su socialiniais partneriais bei jų dėka studentams siūlyti reikalavimus bei rinkos poreikius atitinkančias praktikos vietas. Sėkmingą bendradarbiavimą liudija ir socialinių partnerių suinteresuotumas, pateikti gerosios praktikos pavyzdžiai (socialinio partnerio įmonėje įrengtas atskiras kabinetas praktikantams). Taip pat studentai praktikas gali atlikti Kolegijos verslo praktinio mokymo firmoje „ŠLK“ bei užsienio organizacijose pagal išplėstinę Erasmus chartiją. Remiantis aukščiau pateiktais duomenimis galima teigti, jog Kolegijos numatoma bazė praktikoms atlikti yra tinkama.

Kolegijos bibliotekos fondus sudaro daugiau nei 3 tūkst. leidinių, iš kurių tik (vertinant ketinamos vykdyti studijų programos poreikio tarptautinį aspektą) 16 proc. – leidiniai užsienio kalbomis. Nepaisant to, atskirų Programos studijų dalykų aprašuose yra įtraukta naujausia literatūra užsienio kalbomis o vizito metu pateikti įrodymai, jog ji yra įsigyta arba bus įsigyta prieš pradėdant konkretaus dalyko realizavimą (prieš prasidedant atitinkamam studijų programos semestru). Bibliotekos fondai atnaujinami reguliariai (kartą per mėnesį). Bibliotekoje kaupiami aukštųjų mokyklų leidžiami moksliniai leidiniai, mokslinių konferencijų medžiaga, prenumeruojamų periodinių žurnalų ir dienraščių archyvai („Verslo klasė“, „Verslas. Vadyba. Vadovas“, „Valstybė“, „Juristas“, „Veidas“, „Biuro administravimas“, „PC World“, „Investuok“, „Verslo žinios“ ir kt.). Kolegija prenumeruoja duomenų bazes Tailor&Francis, EBSCO, Emerald. Pažymėtina jog rekomendacijos naudotis šiomis duomenų bazėmis yra įtrauktos į atskirų studijų dalykų aprašus. Taip pat studentai gali naudotis PDB, ETD, eLABA katalogais, baigiamųjų darbų archyvu, laisvos prieigos duomenų bazėmis. Nepaisant to, jog Programos rengėjų pateiktas perspektyvinis materialijų ir realiųjų išteklių gerinimo planas savo turiniu ir esme labiau tinkamas įvardinti kaip Programos infrastruktūros gerinimo planas arba Programos tobulinimo atsižvelgiant į Kolegijos strategiją planas, susitikimo metu surinkta informacija, pateikti įrodymai leidžia teigti, jog Programos realizacijai reikalingi materialieji ištekliai kaupiami ir planuojami kryptingai, atsižvelgiant į socialinių partnerių teikiamas rekomendacijas

(pasitikrinamas jų atitikimas realios darbo veiklos aktualijomis), yra tinkami, pakankami ir prieinami vertinamos studijų programos realizavimui.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Žymesne srities silpnybė laikytina ne pačios materialinės bazės lygis (kuris IT atveju yra itin aukštas), bet ne visais atvejais sklandus ir pilnas jos išnaudojimas planuojamame studijų procese. Gali būti, kad tai priskirtina studijų dalykų aprašų trūkumams, tačiau pilnai ir intensyviai neišnaudoti modernios infrastruktūros tikrai nebūtų tinkama.

Šioks toks trūkumas sietinas su gana ribota literatūros ne lietuvių kalba apimtimi bibliotekoje. Žinant, kad naujausi leidiniai lietuvių kalba pasirodo pavėlavę ar visai nėra išleidžiami, tai yra svarbi kryptis tobulinti materialiąją bazę.

Svarbiausias srities privalumas – tikrai itin aukšto lygio IT ištekliai, puikiai atitinkantys modernių studijų, ryšių su praktika ir rinkodaros tendencijas. Pažymėtina, kad tokios materialiosios bazės turėjimas, palaikymas bei atnaujinimas didele dalimi grindžiamas ryšiais su socialiniais partneriais. Su tuo sietinas ir nuolat augantis ir atnaujinamas praktikos vietų sąrašas. Nors buvo minimas literatūros anglų kalba santykinis trūkumas, turima literatūra iš esmės yra nauja ir atitinka analizuojamos studijų programos poreikius.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Studijų eiga tinkamai pagrįsta reglamentuojančiais dokumentais: Kolegijos Studijų reglamentu ir Akademinės etikos kodeksu. 2015 m. priėmimą į Rinkodaros studijų programą numatoma vykdyti pagal Kolegijos direktoriaus patvirtintas priėmimo taisykles; numatoma priimti asmenis, turinčius vidurinį išsilavinimą. Konkursinis balas bus formuojamas iš matematikos, istorijos/geografijos, užsienio kalbos/informacinių technologijų ir lietuvių kalbos mokomųjų dalykų svertinių koeficientų.

Pažymėtina, kad studijų procesui didžiulę įtaką daro ne tik formalus, dokumentais apibrėžtas pagrindas, bet ir Kolegijos dydis bei joje vyraujanti organizacinė kultūra. Papildomu veiksmu laikytinas ir aukštas informacinių technologijų naudojimo lygis. Visi šie elementais sukuria studijų eigos proceso visumą, kuri orientuota tiek į galutinį Programos rezultatą, tiek į studentų interesų užtikrinimą studijų metu.

Į Kolegiją įstoję studentai per įžanginę studijų savaitę supažindinami su visais būsimo studijų proceso aspektais. Tuo būdu suformuojamos Kolegijos personalo ir studentų abipusio supratimo ir dialogo prielaidos, kurios pasireiškia viso studijų proceso metu. Kiekvienai studentų grupei paskiriamas kuratorius iš administracijos ar dėstytojų tarpo. Kolegijoje vyksta renginiai studijų tęstinumo klausimais, kuriuose dalyvauja universitetų atstovai. Kiekvienas metais studentams

organizuojamos Karjeros dienos, į kurias kviečiami darbdaviai, sėkmingai įsidarbinę absolventai, įdomūs lektoriai-praktikai. Be to, aktyvią naujų studentų mentorystės programą vykdo Studentų atstovybė.

Studijų tikslai pasiekiami dalyvaujant paskaitose, seminaruose, pratybose, pažintiniuose vizituose į regiono įmones, rengiant įvairius studijų darbus, studijuojant savarankiškai, individualiai konsultuojantis su dėstytojais. Yra sudarytos geros nuotolinio mokymosi ir konsultavimo galimybės, techninės sąlygos leidžia šiuos veiksmus atlikti tiek grupėmis, tiek ir individualiai. Pažymėtina, kad labai visapusiškai ir suderintai naudojama virtualioji mokymosi aplinka (Moodle), jos tinkamą naudojimą užtikrina tiek dėstytojams bei studentams taikomos taisyklės, tiek ir solidus techninis palaikymas.

Svarbią vietą sudaro praktika ir gana lanksčios kontaktų su praktine įmonių veikla formos, numatytos atskirų studijų dalykų eigoje. Vertinimo sistema studentams pristatoma kiekvieno studijų dalyko įvadinėje paskaitoje, studijų dalykų aprašuose akademinėje bazėje ir Kolegijos internetiniame puslapyje.

Studentų pasiekimai vertinami vadovaujantis Kolegijos studijų rezultatų vertinimo tvarka, kuri buvo parengta pagal Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro patvirtintą studijų rezultatų vertinimo sistemos aprašą bei Rekomendacijas studijų rezultatų vertinimui tobulinti. Reikalavimai baigiamiesiems darbams ir jų vertinimo kriterijai aprašyti Kolegijos baigiamųjų darbų rengimo ir gynimo reglamente. Numatyta galimybė studentams pateikti apeliaciją Kolegijos apeliacinei komisijai dėl vertinimo patikrinimo ar atsiskaitymo (diferencijuotos įskaitos, egzamino, praktikos gynimo, baigiamojo darbo gynimo) organizavimo procedūrinių pažeidimų. Apeliacijų teikimo ir nagrinėjimo tvarką apibrėžia Kolegijos apeliacijų nuostatai.

Pažymėtinos studentų mainų galimybės. Rinkodaros studijų programos studentai galės vykdyti dalinių studijų į analogišką studijų programą vykdančias partnerines užsienio aukštąsias mokyklas: St. Polten taikomųjų mokslų universitetą (Austrija), Anadolu universitetą (Turkija), Alberta kolegiją (Latvija), Aarhus verslo akademiją (Danija), Vitus Bering kolegiją (Danija).

Studentams teikiama įvairi akademinė parama ir konsultacijos, o taip pat – yra numatytos ir finansinės paramos formos (skatinamosios stipendijos, lanksti studijų apmokėjimo sistema). Administracija remia studentų atstovybės veiklą: remiami renginiai, krepšinio klubas, dalyvavimas įvairiuose konkursuose, pažintinės išvykos į socialinių partnerių įmones.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Šioje srityje pastebimų silpnųbių nenustatyta. Netiesiogiai silpnųbe galima laikyti nebent tai, kad studentai gali ilgainiui pradėti jaustis itin artimai globojami ir savotiškai „lepinami“.

Prie srities stiprybių priskirtina:

- įžanginės studijų savaitės buvimas;
- lanksčios ir įvairios studijų galimybės, didele dalimi pagrįstos plačiu technologinių priemonių naudojimu;
- nuolatinio ryšio su studentais užtikrinimas studijų kuratorių bei studentų informacinės sistemos pagalba.

2.6. Programos vadyba

Programos vadybos sritį tiesiogiai apsprendžia Kolegijos bruožai ir joje vyraujanti organizacinė kultūra. Kolegija yra santykinai nedidelė, todėl kontaktai tarp asmenų yra glaudūs, bet kurie klausimai sprendžiami be daugelio formalių procedūrų, kurios būtų būdingos struktūros požiūriu sudėtingesnėms organizacijoms. Nemažą vaidmenį turi tai, kad Kolegija yra privati, o steigėjas ir vadovas nuosekliai diegia savo propaguojamas vertybes visoje Kolegijos veikloje. Iš vizito metu gautos informacijos akivaizdu, kad valdymo srityje vyrauja tiesioginio dialogo ir betarpiškumo principai tiek santykiuose tarp darbuotojų, tiek administracijos ir dėstytojų santykiuose su studentais. Tai yra skatinama ir remiama; esant reikalui – komunikacijai naudojamos modernios ryšio priemonės.

Ši organizacinė kultūra yra orientuota į visų vadybinių procesų kokybės kontrolės užtikrinimą. Numatyta, kad parengtos Programos vykdymui bus taikoma Kolegijos vidinė kokybės užtikrinimo sistema. Jau Programos rengimo etape buvo atlikta Programos vidinės kokybės kontrolės procedūra, į kurią buvo įtraukta Kolegijos Akademinė taryba ir Lietuvos marketingo asociacija (LiMA).

Programos vykdymo metu Programos vadybos klausimais numato užsiimti jau sudarytas Rinkodaros studijų programos kokybės priežiūros komitetas (studijų programos komitetas). Numatoma Komiteto veikla: nuolatinė studijų programos kokybės priežiūra; studijų dalykų turinio vertinimas, atnaujinimas, atestavimas; dėstytojų parengtos metodinės medžiagos vertinimas, aprobavimas; pedagoginio ir administracijos personalo konsultavimas studijų kokybės tobulinimo, metodinės bazės ar dalykų turinio atnaujinimo klausimais.

Numatoma, kad Komitetas ne tik analizuos ir vertins studentų pasiekimus, bet ir reguliariai atliks vidinius studijų kokybės tyrimus, taikydamas veiklos kontrolės ir savikontrolės priemones (studentų apklausas apie studijų organizavimo ir dėstymo kokybę, dėstytojų apklausas apie studijų organizavimo kokybę, paskaitų stebėjimą ir aptarimą, kt.). Jis atsakingas ir už ryšius su socialiniais partneriais, ypač – vykdant jų apklausas apie specialistų poreikį, studentų, praktikantų bei absolventų kompetencijas, kviečiant darbdavius į studijų programos kokybės

priežiūros komiteto, baigiamųjų darbų kvalifikacinio vertinimo komisijos sudėti, įtraukiant juos į profesinių praktikų organizavimą.

Be to, numatoma, kad informacija apie studijų programos kokybės į(si)vertinimą bus viešinama visoms Kolegijos socialinių dalininkų grupėms: dėstytojams (per katedros posėdį, vertinimo santrauka Kolegijos bibliotekoje, individualios vertinimo ataskaitos siunčiamos el. paštu), studentams (per grupės susirinkimus, vertinimo santrauka Kolegijos bibliotekoje, grupės vertinimas siunčiamas grupės el. paštu), socialiniams partneriams (pagrindinė informacija pateikiama susitikimo su socialiniais partneriais metu, kasmetinių apskritojo stalo diskusijų metu, Kolegijos interneto svetainėje, elektroniniame naujienlaiškyje).

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Pagrindinė šios srities silpnybė yra vadybos bruožas, kuris drauge atspindi ir vadybos srities privalumą: t.y., – vienu metu silpnybe ir stiprybe laikytinas plačiai Kolegijoje taikomas betarpiškumo ir neformalaus klausimų sprendimo principas. Jo silpnybė tame, kad labai didelė dalis programos bei visos Kolegijos valdymo reikalų priklauso nuo vieno ar kelių asmenų įsitraukimo į konkretaus klausimo sprendimą. Kol klausimų ratas, sąlygotas santykinai nedidelio studentų skaičiaus yra gana nedidelis – tas puikiai veikia. Jei (kaip tikimasi) studentų ratas ims didėti, teks ieškoti labiau formalizuotų valdymo formų bei priemonių.

Prie pagrindinių šios srities privalumų paminėtinas plačias funkcijas ir gerus kontaktus su socialiniais partneriais turintis Programos komitetas.

III. REKOMENDACIJOS

1. Vykdamas Programą, nuosekliai siekti išgryninti jos orientaciją, ieškant pagrįstos pusiausvyros tarp jos regioniškumo ir globalumo aspektų.
2. Nors Programos dalykų visuma ir turinys iš esmės atitinka jos tikslus ir siekiamus studijų rezultatus, rekomenduotina atkreipti dėmesį į pasitaikančius turinio dubliavimosi keliuose dalykuose bei studijų dalykų pavadinimo bei jų turinio ne visišką atitikimo atvejus. Labai rekomenduotina bazinių dalykų kursus papildyti temomis apie naujoves metodų, mokslo bei technologijų srityse.
3. Aktyviau ieškoti galimybių pakviesti kitų šalių dėstytojus, taip praplečiant esamos dėstytojų bazės ribas.
4. Nuolat siekti kuo efektyviau ir intensyviau išnaudoti turimą puikią materialią bazę studijų programos dalykų dėstymo procese, taip dar labiau padidinant Programos tikslų ir studijų rezultatų dermę.

5. Programos vadybos srityje ir toliau tęsti artimo dialogo tarp akademinio personalo ir studentų, tarp Kolegijos ir socialinių partnerių tradicijas, šio bendravimo pagrindu išlaikant dabar egzistuojančią kolegiškumo ir bendradarbiavimo atmosferą.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Šiaurės Lietuvos kolegijos ketinama vykdyti studijų programa *Rinkodara* vertinama **teigiamai**.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	3
2	Programos sandara	2
3	Personalas	4
4	Materialieji ištekliai	4
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	4
6	Programos vadyba	3
	Iš viso:	20

1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: prof. dr. Sigitas Urbonavičius

Grupės nariai: Giedrius Romeika